

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Felévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik héttől kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Zabadságharc a nyugati végeken

Ahonnán az antantparancs folytán kihuzta lábát a magyar katona és kénytelen volt eltávozni a magyar hatóság, ott nyomban felütötte fejét az anarchia. Ausztria csendőreinek szuronya a nemzetközi vörös szélhámosoknak nyitott utat, akiknek láttára az amugy is elkecsereedett lakosság, melyet megkérdezése nélkül akartak elszakítani ezer éves hazájától, fegyverre kapott és hősi elszántsággal, halálmegvetéssel ellenszegült.

Míg a magyar hatóságok területén a legnagyobb rend uralkodik, addig a kiürített területen forrong a nép és elkecsereedésének és tiltakozásának keményen ad kifejezést.

Lehullott a lepel a hazugságok tömegéről. Jól láthatja az antant, hogy mennyi igazság van abban a következetesen hangoztatott állításban, hogy a magyar „zsarnokság és elnyomás” alól milyen epedve várják a „megváltást.”

S az osztrák kormány? Nem tudván rendet teremteni a neki ítelt területen, minden energiáját arra használja, hogy szármalmas tehetetlenségének következményeiért a magyar kormányra igyekszik hárítani a felelősséget. Azt a vádat kovácsolta és az európai közvéleményben annak igyekszik hívőket szerezni, hogy az elszakítás ellen tiltakozó népmozgalom a magyar kormány műve.

Az antant képviselői azonban nyitott szemmel járnak és jól látják most már, hogy mi az igazság.

A mai napról hireink itt következnek:

Bécsi kommunisták inváziója

Budapest, aug. 30. A MTL. jelenti, hogy megbízható hírek szerint az Ausztriának átadott területen több helyütt kommunista mozgalom volt, így főleg Szárzavámfalvában, s a magyarok kivonulása után vörös zászlókat tűztek ki. A Pinkafőre bevonuló osztrák csendőrséget kommunisták kísérték.

Az osztrák megszállás alatti lakosság ellenáll és magyar csendőrséget kíván

Sopron, aug. 30. A mai nap folyamán a városparancsnokság egy teherautót, amelyet felelőtlen elemek zsákmányoltak el, elfogott és jogos tulajdonosának kiadta. Sigray Antal gróf Nyugatmagyarország főkormánybiztosa hivatalosan jelenti, hogy Vas- és Sopron megyéknek az osztrákok részére átadott területe számos községből fordultak hozzá védelemért, az osztrák katonasággal jött kommunistákkal szemben és sürgősen kéri a magyar csendőrség visszarendelését. A községek nevei egyelőre nem hozhatók nyilvánosságra, tekintettel arra, hogy az átvevő osztrák hatóságok több községben erőszakos módon viselkednek.

Igy Kismartonból jelentik, hogy az osztrákok letartóztatották az ottani plébánost, a polgármestert és egy táblabíró és az Eszterházy-uradalomba zárták el őket, ahonnan állítólag Bécsbe akarják őket továbbítani. Az osztrákok tehát saját fennhatóságuk alá tartozó területekről szednek tiszokat, s ez élénken

bizonyítja azt, hogy az ottani lakosság megnyire nem óhajtott a csatlakozást. Ugyancsak ezt bizonyítja az a tény, hogy a kiürített területen az ellenállást az osztrákokkal szemben maga a lakosság fejté ki. (MTL.)

Magyarok és németek egy táborban

Budapest, aug. 30. A bécsi lapok nyugatmagyarországi hírei sok tekintetben helyreigazításra szorulnak. Az a hír, hogy *Ostenburg* zászlóalja erőszakkal foglalta el Sopront, nem igaz. Az ottani lakosság osztatlan lelkesedéssel fogadta őket. Egy angol kapitánynak, valamint más antant tisztnek elfogásáról és megsebesüléséről szóló hírek szintén tendenciózus valótlanok. A felízgatott osztrák fantázia Sopronban állandóan lövöldözést vél hallani, holott a városban a legnagyobb rend uralkodik.

Az „Arbeiter Zeitung” a német lakosság ellen elkövetett atrocitásokról beszél. Az igazság az, hogy a nyugatmagyarországi magyarok és németek a legnagyobb összhangban élnek egymással és együttes akciókat indítottak az anyaországtól való elszakítás ellen.

A magyar kormány rendet teremt

Sopron, aug. 30. Nyugatmagyarország főkormánybiztosa, Sigray Antal gróf parancsot adott ki, amelyben elrendeli, hogy a Nyugatmagyarországnak Ausztria által megszállva tartott területein tartózkodó felkelőket, amennyiben magyar fennhatóság alá tartozó területre lépnek, haladéktalanul fegyverezzék le és távolítsák el. (MTL.)

Sopronban példás rend uralkodik

Sopron, aug. 30. Sopronban a legnagyobb rend és nyugalom uralkodik. Mindazon hírek, amelyek *Héjjas* szerepléséről számoltak be, nem felelnek meg a valóságnak. *Ostenburg* katonái példás rendet tartanak. — Ez ideig mintegy 70 embert tartóztattak le, akik nem tudták kilétüket igazolni s ezenkívül 2 embert a környéken elkövetett rablás miatt a városparancsnok azonnal főbelővetett. (MTL.)

A magyar részen zavartalan a forgalom

Sopron, aug. 30. A vasuti forgalom Sopron és Bécs között egyelőre szünetel. A Győr—bécsi vonalon a forgalom akadálytalanul bonyolítottatik le. Szombathely és Graz között a forgalom a mai napon helyreállt. (MTL.)

Visszatért a nyugalom

Sopron, aug. 30. A ma éjjel folyamán az Ausztria által megszállott területen semmiféle újabb összeütközésről nem érkezett hír. (MTL.)

Az osztrák kormány állásfoglalása

Budapest, augusztus 30. Az osztrák szövetségi külügyminisztériumban ma délelben a következő nyilatkozatot tették:

— Az osztrák kormány két szempontból itéli meg a nyugatmagyarországi eseményeket. Az első szempont az, hogy a magyar kormány nem volt joga Nyugatmagyarország területét két zónára felosztani és csak az elsőt kiüríteni, a másikat pedig megszállva tartani. Az osztrák kormány nem ismeri el a magyar követelés jogosultságát és ezért egy nemzetközi döntőbírósg döntését fogja proponálni.

— A második szempont az, hogy a felkelést tulajdonképpen nem Burgenland népe, hanem idegen elemek követték el, amelyek Magyarország más részéről esődültek oda és Nyugatmagyarország területén gyülekeztek. Ennek ellenére az osztrák szövetségi kormány azon az állásponton van, hogy Ausztria nem akar háborút indítani Magyarországgal ellen. Véleményük szerint Németausztria, illetve az osztrák szövetségi kormány csupán végrehajtó szerve a saint-germaini békehatározatnak, ami az antant alkotása és így az antantnak a dolga, hogy határozatának és akaratának érvényt szerezzen.

Álhir az antant beavatkozásáról

Bécs, aug. 30. A hétfői lapok szerint az antant a nyugatmagyarországi kérdésben Budapesthez demarsot intézett, sőt egyes lapok azt is megírták, hogy a magyar kormány ultimátumot kapott az antanttól. A „Neues Wiener Tagblatt” budapesti tudósítója jelenti, hogy ezek a hírek valótlanok, Budapestben az antant a magyar kormánytól semmiféle lépést nem tett és az ezekről szóló hírek teljesen koholtak.

Osztrák hazudozás

Páris, aug. 30. Az Havas-ügynökség azt az osztrák forrásból származó hírt közli, hogy a nyugatmagyarországi megyék átvétele a magyarok fegyveres ellenállása miatt halasztást szenvedett. Ugyancsak az Havas-ügynökség szerint a magyarok belenyugvása Magyarország átadásába látszólagos volt. *Friedrich, Héjjas, Szmrecsányi* és a MOVE emberei zavarokat és ellenállást készítettek elő. A magyar kormány olyan rendezetet hozott nyilvánosságra, amely egyértelmű a kiürítés megtagadásával.

Erre vonatkozólag a MTL. illetékes helyről nyert felvilágosítása alapján megjegyzi, hogy a fenti cikk kizárólag Ausztriából nyert értesülés alapján látott napvilágot.

Budapest, aug. 30. Az egyik reggeli bécsi újság, amely a keresztyénszocialisták organuma, mai számában azt állítja, hogy Magyarországon a helyzet bizonytalan. Kérdéses, hogy vajjon *Héjjas* vagy *Bethlen* irányítja-e Magyarország politikáját.

A cáfolatot ezen cikkekre maguk az események adták meg, mivel a kormány felszólítására *Héjjas* még ma éjjel elhagyja Nyugatmagyarország területét.

Utal a lap még *Rakovszky István, Beniczky Ödön* és *Huszár Károly* állásfoglalására is, amelyet a legutóbbi eseményekkel szemben foglaltak el.

Tudomásunk szerint a nevezett képviselők a nyugatmagyarországi eseményekkel kapcsolatban a nyilvánosság előtt semmiféle véleményüknek kifejezést nem adtak. (MTL.)

Budapest, aug. 30. Az osztrák sajtó durva hangú kirohanásaihoz illetékes helyen azt a megjegyzést fűzik, hogy érthető, mert Ausztria az utóbbi időben az egész világgal azt akarta

elhitetni, hogy Nyugatmagyarország népe megváltóként várja az osztrákokat s most azért költi a magyar kormányt kompromittáló állítmányokra, hogy ezzel a maguk álláspontját beigazolják.

Ezzel szemben megállapítható, hogy a kormány a legszigorúbb intézkedéseket tette arra vonatkozólag, hogy idegen elemek az átadandó területre ne utazhassanak. Tegnap Budapesten egy 160 tagból álló csoportot tartóztatott le a rendőrség, amely olyanokból állott, akiknek nem volt igényjogosultságuk, hogy Nyugatmagyarország átadandó területeire utazhassanak. Ez is mutatja, hogy mennyire nem felel meg a valóságnak az osztrák lapoknak azon értesülése, amely szerint Magyarország minden részéről önkéntesek mennek Nyugatmagyarországba.

Ordítanak a szökött tintazsidók

Bécs, augusztus 30. A „Korrespondenz Herzog“-nak jelentik Bécsújhegyről: A st. margiti bányászok és magyar „banditák“ *Schneider*, a bécsi keresztény-szocialista párt titkárát elfogták és egy erdőben agyonlőtték. A bécsi keresztény-szocialisták, köztük *Matay* képviselő, csak a véletlennek köszönhetik, hogy a st. margiti bányászok elől elmenekültek Bécsújhegy és Baden városok munkásai követelik e miatt az ott élő magyarok kiutasítását. (*St. Margit a magyar katonaság által teljesen kiűrt: itt területen van!*) (MTL.)

Budapest, aug. 30. A *Schneider* keresztény-szocialista titkár eltűnéséről és a lakosság által való felkoncolásáról szóló híreket komoly helyről nem erősítették meg. A hirt a bécsújhegyi kommunisták kürtölték világgá azon célból, hogy rémhíreket terjesszenek Nyugatmagyarországról a világsajtóban.

(Egyébként, mint lapzártakor értesülünk, *Schneider* él és így nyilvánvaló, hogy a felkoncolásról szóló mese tendenciózus osztrák hazugság volt. — Szerk.)

Bajban az osztrák újságírók

Sopron, aug. 30. Megbízható értesülésünk szerint két osztrák újságíró fegyveres felkelők a tegnapi napon feltartóztattak. Magyar csendőrök szabadították ki őket s Nyugatmagyarország fő kormánybiztosa adott nekik igazolványt, hogy Budapesten át Bécsbe utazhassanak.

Osztrák kardcsörtetés

Bécs, aug. 30. (MTL.) A „Wiener Allgemeine Zeitung“ jelentése szerint a harmadik oszlop elnyomulása Nezsiderig minden incidens nélkül ment végbe. A lakosság az osztrák csendőrséget mindenütt barátságosan, de tartózkodóan fogadta. A magyar tisztok elvonulásuk előtt közölték, hogy hat hónapon belül visszatérnek. A második oszlop délután 5 óra körül elérte az „A“ vonalat. További elnyomulását antant tiszték megakadályozták.

Davy osztályfőnök tegnap Sopronban tanácskozott Ivalei ezredessel, a szövetséges bizottság egyik tagjával.

Ivaldi kijelentette, hogy lehetetlen a legközelebbi időben antant csapatokat Nyugatmagyarországra hozni, de az antant bizottságnak nem lenne kifogása az ellen, ha az osztrák csendőrséget nehéz fegyverekkel, gépfegyverrel, esetleg tűzérrel szerelnék fel. Sejtteni engedte, hogy a csendőrség megerősítésére „Reichswehr“ csapatokat is ki lehetne rendelni, ha ezek legalább csendőrsapákat viselnének. Ennek következtében gépfegyverosztályokat irányítottak Kismarton felé.

Megszólt a cseh cinkostárs

Bécs, aug. 30. A prágai külügyi kormány a „Prager Presse“-ben jelentést tett közzé, amely szerint a cseh kormány ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, hogy Magyarország a trianoni békeszerződés értelmében köteles Nyugatmagyarországot minden feltétel nélkül átadni.

Sopron és Pécs kölcsönös üdvözlése

Pécs, nov. 30. (MTI) Ma délelőtt a következő távirat érkezett Sopronból Pécsre: Válságos óráinkban meleg szeretettel üdvözljük felszabadult testvéreinket. Polgármester.

Pécs város közönségének nevében *Nedvich Andor* polgármester a következő választáviratot küldte Sopronba: „Mély megatottsággal fogadtuk és hálásan köszöntjük a felszabadulásunk alkalmából nyilvánított üdvözlését. — Szívünk dobogásával kísérjük Sopron és az elszakítani tervezett gyönyörű országrész sorsát de bízunk a magyarok Istenében, hogy nem fog benneteket elhagyni.“

Katonai lázadás Szerbiában

Budapest, augusztus 30. A délszláv állam helyzete annyira rosszabbodott, hogy most már a katonaság is kezd fellázadni. Először Sarajevóban lázadtak fel a katonák s a lázadás áterjedt a környékbeli helységekre is. A katonaság körében *György herceg* érdekében nagy propagandát fejtenek ki. Nisben három tisztet felkasztráltak. Mostárban pedig kirabolták az ezred pénztárát és a levegőbe röptették a kasszányát. Az „Obrom“ betiltása és az általános cenzúrával való fenyegetőzés visszafelé sült el. Az erőszak politikája a szocialistákat is a horvát nemzetiek mellé sorakoztatta.

Jön a jóvátételi bizottság

Páris, aug. 30. (Havas.) A jóvátételi bizottság magyar osztályának elnökéül *Kemball Cook* angol megbízottat, első alelnökéül *Damelio* olasz megbízottat, titkáru *Herbert* választották meg. A második alelnök megválasztását későbbre halasztották.

Damelio elnöklésével delegáció utazott Budapestre, amely ottan érintkezésbe lép a kormánnyal, hogy vele egyetértve szabályozza a szerződés 8-ik részének alkalmazására vonatkozó bizonyos technikai kérdéseket.

A Béga-csatorna

Bukarest, aug. 30. A román és jugoszláv kormány között tárgyalások indultak meg a Béga-csatorna közös használatára. Románia már kijelölte a bizottságot, amely román részről a tárgyalásokat vezetni fogja.

Az elnyomott népek szövetsége

Budapest, aug. 30. *Apponyi Albert* ma délután utazik Genfbe, hogy a kormány nevében Magyarországnak a népszövetségbe való felvételét kieszközölje. Kisérétében vannak katonai, pénzügyi és külügyi szakértők.

Ugyanazak a népszövetséggel egyidejűleg Genfben szeptember 1—10-ig ülésezik a békeszerződések által elnyomott népek szövetsége, amelyen Magyarországot *Kutkafalvy Miklós* és *Dvorcsák Győző* nemzetgyűlési képviselők képviselik.

A drágaság ellen

Budapest, aug. 30. Holnap a miniszterelnökségen ankét lesz a drágaság ügyében. A földművelésügyi minisztérium terjedelmes laboratóriumot készített. Ebben leszögezi azokat az intézkedéseket, amelyeket szükségesnek tart, hogy enyhítsék a drágaságot.

A szerbek taktikáznak

Szeged, aug. 30. (MTL.) A 28-ára jelzett vegyes bizottság a demarkációs vonal megvizsgálására nem ment ki, mivel a szerb tiszt nem érkezett meg. Elmaradásáról az itteni francia tiszt *Gosset* angol ezredesnek jelentést tett.

— **Tisza arcképe a Kaszinóban.** Dr *Petzkó Ernő*, a debreceni Kaszinó igazgatója a választmány legutóbbi ülésén kegyeletes szavakkal megemlékezve a meggyilkolt nagy magyar hazafiról s utalva a Kaszinóban mindenkor uralkodó szellemre, amely hazafias hűséggel ragaszkodik a nemzeti hagyományokhoz s kegyelettel őrzi nagyjainak emlékezetét, indítványozta, hogy *Tisza* István arcképét a Kaszinó helyisége számára festesse meg. A Kaszinó választmánya elhatározta, hogy az arcképet *Benczur Gyula* hatalmas diszmagyaros Tisza-portréja után *Balló Ede* festőművésszel, a mester legkitünőbb tanítványával elkészítteti s azt ez évi október hó 31-én ünnepély keretében emlékszóval leplezi le. A költségeket a Kaszinó tagjainak önkéntes adakozásából fogja összegyűjteni. A tagok az erre szánt összegeket a Kaszinó igazgatójának adják át.

NAPI HIREK

Vilma

Németalföld nagyszívű királynője, ma augusztus 31-én üli meg 41-ik születése napját. Mi magyarok elképzelni sem tudjuk azt a lelkes, bensőséges ünneplést, amelyben a hollandus nemzet apraja és nagyja, rangra, felekezetre, állásra való különbség nélkül kifejezésre juttatja a maga hódolatát és a mi ennél több és becsesebb, rajongó szeretetét és törhetetlen ragaszkodását a dicső Orániai-ház legutóbbi közvellen vérbeli sarjadéka iránt, akit nemcsak uralkodói, hanem emberi erényei is a föld kecskégeinek legnagyobb asszonyává magasztosítanak. Minden palotán, házon és kunyhón ott lengeti az északi tengerről áramló szél a piros-fehér-kék hollandiai nemzeti zászló mellett az uralkodó-ház narancs-vörös (orange) színű lobogóját is. A házakat a pincétől a tetőig virágözön borítja be s mindenki ünneplő ruhában jár-kezel az önkéntes munkaszünettel emelt kedves napon.

A hollandus nemzetnek uralkodó háza iránt érzett határtalan szeretete történelmi alapokon nyugszik. Az Orániai-ház, mely *Hallgatag Vilmos*sal lép be Németalföld történetébe, bár uralkodójává csak 1815-ben, a bécsi kongresszus határozata alapján lett Hollandiának, a függetlenségi törekvések megkezdése óta a legszorosabban azonosította magát a nemzet aspirációival úgy politikai, mint vallásos téren s mint ahogy a mi régi alkotmányunk ismerte egyes előkelő nemzetségeknek „örökös főtápn“-ságot, épen úgy volt a reformáció kezdete óta az Orániai-ház feje a hollandus nemzet „örökös főadmirálsa és főkapitánya“, de souverain maga a nemzet s annak képviselője a „Staten-Generaal“ maradt. Mióta az első alkotmányos király *I. Vilmos*, 1815-ben Németalföld Németalföld trónjára ült, azóta a régi szeretet és ragaszkodás még bensőségebbé vált a nemzet és az uralkodóház között s mostani felséges királynője iránt érzett hódoló tiszteletben elért a tetőpontját annak az alattalói tiszteletadásnak, ameddig önértetes, szabadságszerető nemzet elmelet. Minden év aug. 31-ike valóságos nemzeti ünnep ott, ennek a szónak legidéditissabb értelmében.

Az egyetemes nemzeti örömjongásba az idén, mint tavaly is, sok ezer boldog magyar gyermek „Éljen!“ kiáltása is hálás szívvél vegyül bele s a királynő előtt való hódoló felvonulásakor a hollandus Hymnusz mellett magyar nyelven fog megzendülni a mi nemzeti fohászunk is! Isten áldd meg a magyart!

De áldd meg Isten a fejedelmi nőt is, akinek szíve nemes részvétellel fordult az elárult magyar nemzet felé és adj neki hosszú boldog életet, dicső uralkodást, s nemzetének is áldott előmenetelt az anyagiakban, üdvös megelégedést a lelkieken. (Dr N. Zs.)

— **A tb. főjegyző hivatalában.** Dr *Vargha Elemér*, tanácsnok tb. főjegyző szabadsága lejárván hivatalát ma délelőtt átvette.

— **A rendőrség köréből.** Dr *Sipos Gyula* rendőrkapitány és Dr *Csige Sándor* rendőrfogalmazó 3 heti nyári szabadságra ment.

— **Szerbia nosztrifikálja a magyar államkölcsonót.** *Belgrádból* jelentik: A kormány a volt magyar állampolgárok tulajdonában levő háboru előtti államkölcsonók nosztrifikálásának határidejét december 16-ig meghosszabbította.

— **Új vasut a Halápon.** A mostan egyre-másra készülő erdei iparvasutak közül tegnap volt a halápi erdei vasut műtanrendőri bejárása. A műtanrendőri bejáráson jelen voltak az államépítészeti hivatal, továbbá a vasut és hajózási főfelügyelőség kiküldött szakközvegein kívül a város részéről: Dr *Magoss György* tiszti főügyész, *Aczél Géza* főmérnök, Dr *Talay Zoltán* tb. tanácsnok, továbbá a rendőrség részéről Dr *Tóth Gyula* rendőrkapitány. A bizottság a vonalat bejárta, majd a forgalomnak átadta.

— **Tűzvizsgálat.** Tegnap délután 5 órakor tartották a Csokonai színházban a szokásos tűzvizsgát. A tűzvizsgálatnál a város részéről megjelent *Csűrös Ferenc* kulturatanácsnok és *Rosids István* főkapitány, a községi előjáróság vezetője.

— **Eljegyzés.** Szomjas Gizike, Szomjas Gusztáv főispán leánya f. hó 27-én a Vármegye házában levő főispáni lakásban szűk családi körben tartotta eljegyzését **Váradny Szabó** Nándor m. kir. huszárfőhadnaggyal. — A szép frigyhez a kiterjedt rokonság s a jóbarátok őszinte jókívánságai fűződnek.

— **A református elemi iskolákban** szept. 1-én javító, pótló és magánvizsgák tartatnak; szept. 2. 3. és 5-én délelőtt 8—11 és délután 3—5-ig beiratás az egyes tantermekben; szept. 6-án évvnyitó istentisztelet.

— **A régi 100 koronások.** A hivatalos lap mai számában a pénzügyminiszter rendeletet tesz közre, amelynek értelmében az osztrák-magyar bank 100 koronás magyar felülbélyegzésű bankjegyeit a m. kir. állampénztárak f. év szeptember 15-éig bezárólag teljes névértékben kötelesek fizetés gyanánt elfogadni.

— **A ref. tanítónőképző-intézetben** és a vele kapcsolatos gyakorló-iskolában a beírások szept. 1—3 napjain d. e. 8—12 óráig történnek. Ugyanezen napon d. u. átminősítő és javító vizsgák tartatnak. Szept. 5-én kezdődnek a magán- és képesítő vizsgálatok. Az évvnyítás szept. 8-án d. e. 10 órakor lesz. A gyakorló iskolát szept. 15-ike után nyithatjuk meg. Az igazgatóság.

— **Névmagyarosítás.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a belügyminiszter **Eichvalter Péter** debreceni csizmadiamester, valamint **Julianna, Péter, Borbála** továbbá **kiskoru Zsófia** törvényes gyermekei, családi nevüknek **Erdős** névre kért megváltoztatását rendelettel engedélyezte.

— **Vonatösszeütközés a Sóstó mellett.** Tegnap este a 20 óra 10 perces Dombrád és Nyíregyháza között közlekedő személyvonatok a Sóstó mellett összeütköztek. A két vonat közül az egyik erősen megsérült. Az utasoknak az ijedtségen kívül semmi bajuk nem történt. Az egyik mozdonyvezető súlyosan megsebesült és a nyíregyházi Erzsébet-kórházba szállították. A mozdonyvezető idegsebesült, állapotja válságos.

— **Halálraítélt terrorista.** Budapestről jelentik: A budapesti katonai büntető törvényszék ma hozta meg **Novák Kálmán**, a szentendrei ellenforradalom leverésében résztvevő törzsrörmester bűnperében az ítéletet. A katonai ügyészség gyilkosságban való bűnrészes-séggel és felségárulással vádolta. A katonai bíróság számos tanu kihallgatása után bűnösnek mondotta ki **Novákot** és kötél általi halálra ítélte.

— **Hatalmas jégeső Budapesten.** Tegnap délután Budapest felett hirtelen beborult az ég és hatalmas jégeső kezdett hullani. A vihar végig sepegte az utcákat és oly sűrűn esett, hogy megakadályozta az utcai forgalmat. Mogyoró, sőt, tojás nagyságu jégdarabok is hullottak, amelyek élesek voltak. Az esti órában Debrecenben is megdőrdült az ég és hosszabb ideig tartó erős zápor vonult végig a városra.

— **Iskolakönyvek,** az összes iskolák részére kaphatók **Csáthy Ferenc** könyvkereskedésében, **Piac-utca 8.**

— **Életunt asszony.** Tegnap délelőtt a püspöki palota második emeletének egyik lakásából **Báthori Lajosné** 33 éves asszony leugrott. A szerencsétlen asszonyt súlyos belső és külső sérüléseivel a mentők beszállították a kórházba, ahol a délután folyamán meghalt. A rendőrség megállapította, hogy **Báthoriné** már egyizben megkísérelte az öngyilkosságot.

— **Téli ruházati felszerelések a városi alkalmazottaknak.** A kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekeltséget, hogy Debrecen tanácsa a város szolgálatában álló, egyenruhával ellátandó egyéneknek a folyó évi téli időszakra szükséges ruházat és csizmák szállítására versenytárgyalást hirdet. Szükséges 219 téli posztosapka, 219 téli csizmanadrág (posztóból), 219 téli posztó zubbony, 219 nyakszegély, 33 tűzoltói téli posztó felső kabát, 219 pár csizma. Ajánlatok a ruhaneműekre és a csizmákra külön-külön teendők. A mintával ellátott zárt ajánlatok 1921. évi szeptember 16-án délelőtt 11 óráig nyújtandók be a polgármesteri hivatalhoz.

Leleplezett kommunista összeesküvés Budapesten

„Világ proletárjai egyesüljete!”

Budapest, augusztus 30. Az „Országos Tudósító” jelenti: A rendőrség 51 kommunista összeesküvőt tartóztatott le és augusztus 27-én átkísérte az ügyészségre. Az összeesküvők vezetői: **Tót István, Hoffmann György** segédmunkás és **Kertész János** vízvezetéki szerelő három hónappal ezelőtt indították meg ténylegességüket. Céljuk volt a fennálló rend és kormányzat megbuktatása. A tagok rendkívüli igazolványt kaptak, valamint egy jelvényt **V. P. E.** betűkkel. (Világ proletárjai egyesüljete!)

Azt tervezték, hogy a magyar csapatok

— **A baranyai bevonulás a mozikban.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a kultuszminiszter a baranyai bevonulásról a „Népnevelő Filmipari R. T.” által készített filmfelvételeknek az ország összes mozgófénykép üzemében való kötelező lejátszását elrendelte. A egyszerű filmfelvételt városunk apraja nagyja nehezen várja, mert minden magyar látni kívánja a történelmi pillanatok lélekemelő mozzanatait, amint a vásznan megörökítették.

— **A múzeumőr ásatási munkálatai.** **Zoltai Lajos** a debreceni városi múzeum igazgatója legutóbbi terjedelmes beadványt intézett a városi tanácshoz. A szép rajzokkal illusztrált beadványban legutóbbi ásatásainak eredményeiről referált. Legutóbb végzett ásatások alkalmával **Zoltai** a debreceni határban régészeti szempontból igen becses leleteket talált, melyek becses tárgyai lesznek a városi múzeumnak. Hir szerint **Zoltai** az ősz folyamán a **Berettyóújfalui** melletti földvárakat fogja felásatni, programjához képest ahol őskori leleteket vél felfedezni. Itt már legutóbb is történtek ásatások jelentékeny eredményekkel.

— **Agnoszkálták az öngyilkost.** Mint megírtuk, vasárnap hajnalban a debreceni pályaudvaron egy III. osztályu vasuti kocsii illemhelyén átlőtt halántékkal egy jól öltözött férfi hullájára akadtak. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a hulla kilétének megállapítása végett. Most aztán a budapesti államrendőrség táviratban arról értesítette a debreceni államrendőrséget, hogy az öngyilkos **Gold József** Budapest Üllői-ut 1. szám alatti lakos. Hozzá tartozói már Debrecenbe utaztak, hogy a temetése iránt intézkedjenek.

— **Vasuti katasztrófa Róma mellett.** Rómából jelenti a Stefani ügynökség: Róma mellett egy tehervonat nekiment a **Ladispoliból** érkező fűrdőgyorsvonatnak. A vasutvonal oly helyen vezetett, ahol a pálya egyik oldala mellett nyitott szakadék tátongott. A személyvonat nyolcz kocsija a szakadékba zuhant. — Rettenetes jelenetek játszódtak le. Eddig 37 halottat és 150 sebesültet szedtek ki a romok alól.

— **A debreceni cipésmesterek gyűlése.** A debreceni ipartestület cipész szakosztálya tegnap este az Ipartestület közgyűlési termében ülést tartott. Az ülést **Bartha** elnök nyitotta meg, aki az üdvözlés után ismertette az ülés célját. **Fitori Ambrus** előadta, hogy az államnak a Kisiparosok Országos Szövetkezete által szállítandó bakkancsokra lesz szüksége, mely megrendelést a debreceni kis iparosokkal akarják lebonyolítani. Több hozzászólás után az ülés az előadói indítványt, mely szerint a kisiparosok hajlandók a megrendelést elfogadni, teljes egészében elfogadta. Ezután rátertek a segédek s a munkások újabb bér-emelésére. Nevezetesen a cipésmunkások egy beadványt intéztek a cipésszakosztályhoz fizetésük felemelése tárgyában. Hosszu és szenvedélyes vita után végre is az ülés úgy határozott, hogy a szakosztály a bér-emelést illetőleg a cipésmunkásokkal a tárgyalást megindítja. Az ülést, amelyen általában igen viharos hangulat uralkodott, **Bartha** elnök kevéssel 9 óra után rekesztette be.

Baranyába való bevonulása után ott felkelést szítanak, amelynek következtében Budapestről fognak erősítéseket küldeni és akkor a karhatalom nélkül maradó Budapesten a kommunista szervezet magához ragadja a hatalmat.

Gyakran tartottak összejöveteleket, azonban a rendőrség állandóan szemmel tartotta őket. Legutóbb a Kálvária-téren lévő egyik házban gyülekeztek össze, ahol valamennyit elfogták és letartóztatták őket. Kiderült, hogy katonai vezetőül **Hoffmann** választották meg, **Pataki** nevű társukat pedig a gépfegyverosztag parancsnokává nevezték ki.

— **A városi muzeumról.** A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége leiratot intézett Debrecen városához. A leirat szerint az országos főfelügyelőség örömet és meglepetését fejezte ki afelett, hogy Debrecen város muzeuma és könyvtára nagyon szépen gazdagodik. Főként a muzeum etnográfiai osztálya gyarapodott aránylag igen nagy mértékben. A leiratot tegnap felolvasták a városi tanács ülésén, melyet a városi tanács tudomásul vett.

— **A román konzulátus újra nem látta meg.** Budapestről jelentik: Az **Adria-szálló** előtt ma reggel nagy tömeg várta, hogy román utlevélét láttamozzák. Az utlevelek láttamozása reggel meg is kezdődött, fél 10 órakor azonban megjelent az utlevélosztály helyiségében a főkonzul, beszüntette az utlevelek láttamozását s ezt az intézkedését a várakozó tömeg előtt kihirdette. A főkonzulátus az ügyben a következő nyilatkozatot tette:

— Ez az intézkedés nem a konzulátustól származik, hanem a konzulátus a kormány utasítása értelmében járt el. Az utlevelek láttamozását nem kezdik meg addig, amíg a magyar kormány szabadon nem bocsátja azokat a román alattvalókat, akiket letartóztatott és különböző börtönökben helyezett el. Ezeknek száma háromszáz.

— **Iskolakönyvek,** az összes iskolák részére, egyetemi tankönyvek, író és rajzszerek legnagyobb választékban **Antalfy József** könyvkereskedésében.

A maesi uradalom tulajdonosa és személyzete mély fájdalommal tudatja

Levente István

tisztartó urnak, váratlanul bekövetkezett halálát.

A megboldogult hült tetemét szeptember 1-én, csütörtökön d. u. 4 órakor, a róm. kath. temető halottas házából kísérik örök nyugó helyére.

Szakértelme, szorgalma és becsületessége által emlékét előttünk feledhetlenné tette.

Özv. **Levente István** szül. **Schröder Erzsébet** és fia **Pityuka** egy a maguk, valamint az elhunyt édes atya, testvérei, anyósa, sógora és sógoróni, rokonsága és jó barátai nevében is, fájdalmas szívvel tudatják a szerető jó férj, édes atya, fiu, testvér, vő, sógor, rokon és jóbarát

Levente István

a maesi uradalom tisztartója

fáradhatatlan tevékeny életének 40, legboldogabb házasságának 14. évében, 10 napi súlyos szenvedés után, f. hó 29-én történt elhunytát.

Idvezült halottunk földi részzeit szeptember hó 1-én, csütörtökön délután 4 órakor fogjuk a Szent-Anna-utcai temető halottas házából, az ágostai evangélikus egyház szer-tartása szerint tartandó ima után a Szent-Anna utcai temetőben örök nyugalomra helyezni.

Debrecen, 1921. augusztus hó 30.

Rövid az élet — Téged siratni!

Emléked örökké szívünkbe zárvá őrizzük!

A kiviteli és behozatali engedélyek díja

A m. kir. Kereskedelmi Múzeum Áruforgalmi Irodája, mely a m. kir. Pénzügyminiszter, valamint a m. kir. Földművelésügyi miniszter urak megbízásából a részletek kiadásra kerülő kiviteli, illetve behozatali engedélyeket a feleknek kézbesíti, ezenal a m. kir. Kereskedelmi Múzeum Kúlforgalmi Irodája címet használja és a fenti megbízás gyakorlása alkalmával a jövőben a következő táblázat szerinti díjakat szedi: Ha a szállomány értéke 1 millió koronát meg nem halad, az érték 1 százaléka, 1 millió és 1 millió 500 ezer kor. közötti értékénél 10 000 koronát, 1 mill. 500 ezertől 2 millióig 15 000 K, 2-5 millióig 20 000 K, 5-10 millióig 30 000 K, 10-20 millióig 40 000 K, 20 millió koronát meghaladó értékénél 50 000 koronát.

Kivettelt képeznek az oly országokba irányuló küldemények, melyekkel külön oly árucserforgalmi egyezmények kötnek, melyek a kiviteli, illetve behozatali engedélyek után szedhető kezelési díjak tekintetében a fenti díjszabástól eltérő kulcsot állapítanak meg.

Aki a szóbanforgó engedélyeket azok lejártától számított 30 napon belül felhasználatlanul visszaszolgáltatja, a felzetett illetek 80 százaléka visszatérítését igényelheti.

Magyarliszt cseh szénért

Prága, aug. 30. Hotovecz miniszter a következőképpen nyilatkozott a cseh-magyar kereskedelmi szerződésről:

Egyelőre csak szén és liszt szállítására irányuló kötelezettséget tartalmaz a tegnapi Prágában lezárt szerződés. Ezen anyagok mennyiségére vonatkozólag még nem történtek meg a pontos megállapodások. A tárgyalások monete sima volt, minthogy egyelőre csak kompenzációs szerződés megkötéséről volt szó. Remélem azonban, hogy rövid időn belül folytatjuk a tárgyalásokat Magyarországgal a végleges kereskedelmi szerződés megkötése ügyében.

SPORT.

Testnevelési főiskola. Karofiáth Jenő ny. államtitkár nyílt levelet intézett a magyar néphez, melyben kéri a társadalmat, siessen az állam és nemzet segítségére a testnevelési szabadiskola és a nemzeti stadion felállítására és megvalósítására érdekében. Hogy a testnevelési törvény megalkotójának ezt a törekvését is siker fogja koronázni, az kétségtelen, mert mi bizunk a hazafias sporttársadalom áldozatkészségében. Nemesak Budapestnek van szüksége egy minden tekintetben megfelelő stadionra, hanem az egyes városoknak is modern sportterekre. Debrecen 3 pályája közül egynek sines a hygienia követelményeivel felszerelt öltözője s pályája. Itt is szükség lenne egy modern sporttelepre s játszótérre.

Szolnoki atletikai verseny. A szolnoki MAV vasárnap tartott nagyméretű versenyén az olimpiai staféta kitűzött Horváth-Szabolcs-díjat a kitűző MAC csapata nyerte meg. Résztvettek a verseny keretében a debreceni MOVE tagjai is, kik szép győzelmet arattak. Hadrázy 100 m. síkfutásban 2-ik, rudugrásban első 338 cm., 200 m. síkfutás döntőjébe bekerült, azonban nem indult; távolugrásban a 2-ik ugrásnál lába megérintett, így ott csak harmadik lett. Lerándulása miatt

nem indulhatott a MOVE-DSE stafétája sem, Budai (MOVE-DSE) súlydöntésben második 11:11 m. lett, Huszti (MOVE-DSE) diszkoszvetésben a vele egyformán 34:11-et dobó dr. Fintával szemben harmadik lett. Más debreceni egyesület atlétája nem indult.

Testnevelés. Mindenütt feltűnést keltett a szolnoki atletikai verseny keretében a NyTVE sikerült szereplése, mely helyezéseinben a debreceni MOVE után került. Utána járva, megtudtuk ennek dícséretre s követségére méltó okát. Máca Istvánt, a NyTVE egykor sok sikert elért atlétáját a róm. kath. tantestület tanítójává választotta s mindjárt átvette a NyTVE atletikai gárdájának szakavatott irányítását. Nálunk is szükség lenne hasonló amatőr trénerre s a debreceniek szereplése mindjárt jobb lenne.

Úszóverseny. A sok irányban történt kérdés-kérdések arra indították a kerületet, hogy a nevezés hatánapját meghosszabbítsák szeptember hó 1-ig délután 8 óráig. Az ifjúsági számokban indulhatnak középiskolai hallgatók is, kik nem tagjai egyik sportegyesületnek sem. A bajnokságokban csak a kerület területén belüli tartózkodó egyesületek tagjai s nem egyesületi tagok vehetnek részt. A budapesti versenyzők csak az országos nyílt verseny-ármokban indulnak. Bővebb felvilágosítás-al szolgál Lea Tibor lakáshivatalt s Rábel, Széchenyi u. 10.

Újabb sorsolás. A labdarúgó bajnokságában beállott lemondások s a DMTE II. osztályba helyezése folytán újabb sorsolás s terminus egyeztetés vált szükségessé a II. osztályban. Az újabb sorsolás mint halljuk, a mai intéző bizottsági ülésen fog megtörténni.

A DKASE tisztikara csütörtök este 8 órakor, a választmány pedig péntek este 8 órakor értekezletet tart az új klubhelyiségben.

Miskolci csapat Debrecenben. A DKASE vasárnap látja vendégül Miskolc jelenleg legbb csapatát, a Miskolci Munkás Testező Egyesületet. A MMTÉ kitűző eredményeket ért el, többek között nagy góleránnyal megverte azt a miskolci csapatot, mely a DVSC fölött 7:1 arányban győzedelmeskedett, a pesti I-ső osztályú VII. Kerület komplett csapatával 1:1-re végzett, most vasárnap pedig saját pályáján a DKASE - tartalékos - csapatát 3:2 arányban megverte. Az érdeklődést még fokozza az a körülmény, hogy ez az első miskolci csapat, mely a háború óta Debrecenben szerepel és amelyet még debreceni csapat nem tudott legyőzni.

Bakos Tibor bucsu kiállítását Thaly Kálmán-u. 11. sz. Nyitva naponként d. e. 11 óráig 2-ig.

SZÍNHÁZ.

A bérletek kiváltása a Csokonai-színházban a titkári irodájában szeptember 10-ig tart. A törzskönyvezett bérletkiváltásokat aug. 27-től szeptember hó 2-ig válthatják ki, az eddig nem jelentkezett bérletkiváltásokat az új bérletkiváltások átadva.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Brixtoni keselyű harmadik része, „Le az álarccal” amerikai kaladok 6 felv. ma kerül bemutatásra a Vigszínház-mozgóban. Ezzel a Brixtoni keselyű befejezést nyer. Előadások 7 és 9 órakor. Jegyelővétél délelőtt 10 óráig.

A szőke Iza dráma a művész világból 6 felvonásban. Lia Mara, a kedvelt művésznő parádés szerepében mutatkozik be, a fotográfia briliáns, a színészek játéka kitűző, ma és holnap mutatja be az Apollo.

Jön! A falurossza! Tóth Ede örökbeeső népsziműve kitűző kiegészítő műsorral szombaton, vasárnap az Urániában.

Ha megfújják a trombitát a jelenkor leg-szebb hazafias moziszekece az Urániában, szünni nem akaró taps zápor között kerül minden előadásban bemutatásra. Ilyen sikeres szekecsnek még soha nem volt, de nem is lesz! — Kacagató és megható részei egyaránt megtalálták az utat a közönség szívéhez. — Ez a remek két és fél óras előadás este pontosan 6 és fél órakor. Felemelt helyáru jegyek csak korlátozott számban d. e. 10-10-ig, d. u. 4-től az Urániában.

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde aug. 29. (MTI.) Berlin 680, Holland 184.50 Newyork 588, London 2176, Páris 4570, Milánó 2527 fél Brüsszel 4450, Kopenhága 100.25, Prága 695, Budapest 152 fél, Zágráb 325, Bukarest 695, Varsó 21, Bécs 0.70, Osztrák lebelég 59.

Budapesti zárlat aug. 29. (MTI.) Magyar hitel 1585 Osztrák hitel 600, Angol-Magyar bank 7.30, Leszámit bank 700, Magyar-Olasz bank 300, Jelt hitelbank 260, Keresk. bank 6675, Pesti hazai első 19600, Borsodmiskolci 32.00

Valuták. Napoleon 1260-80, Angol font 1460-1480, Dollár 387-97, Francia frank 3050-125, Márka 450-460, Lira 1650-1675, Osztrák kor. 35 3/4-36 3/4, Rubel 4300-4400, Lei 472-482, Sokol 465-75, Svájci frank 6625-6725, Korona dinár 840-860, Frank dinár 855-865, Lengyel marka 14-15 fél.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelődrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Csészlőgépet kalászos termény csészlő-sére keresk. Jelenkez-nek Vár-u. 6. szám.

Elsőrendű női- és férfi munkaeörök felvétetnek Riskó és Tsa női divatteremben.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1355.

Bánhid József
keres egy külön bejáratu butorozott szobát. Cim a kiadóban.

Fajborok

ezerjő, rizling napi áron kapható Ugyanott epe-lant eladó. Blazsek göhíd. Telefon 1422.

Molykár ellen

szörme és tollruhák megörz-sét a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT-MANH Piac-utca 42.

1 hold

Csemege szállít a rajja tevő természettel együtt eladó. Értekezhetni Jaz-dák Bankja, Kossuth-u. 17.

FÉMONTÓDE!

Bronz, réz, alumínium Pauló stb. öntését vállalja **Pauló Ferencz** Debrecen Zápolya-utca 13. Telef. 430.

Poloskairtást

vállal felelősséggel helyben és vidéken

RÁTHONYI GÁBOR
hatóságilag engedélyezett főfogirtó
Cegléd-utca 18.

HIRDESSZEN A „HAJDUFOLDBEN”

PICARD CIRKUSZ

Naponta nagy előadások.

♦♦♦♦ A teljes műsor után nemzetközi ♦♦♦♦

BIRKOZÁSOK

Minden este 2-3 pár birkozik,
köztük mindig Czája József és az Álarcos.

Mindenemű
könyvkötői munkát, dobozokat pas-partut, lőrtárcát
és kcszoruzalag felírást készít
VARJAS PÁL
könyvkötő-bőrdíszműves Egyháztér 3. sz.
Bank s biztosító intézetek könyveinek javítását a helyszínen is végzek.
Copia kötések a legjutányosabb árban.

Telefon szám:
81. szám

Távirati cím:
INTERCONT

„Intercontinentale”

SZÁLLITMÁNYOZÁSI ÉS KÖZLEKEDÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ezelött HOFFMANN S. és V.

DEBRECENI IRODÁJA:

szent ANNA-UTCA 13. A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank helyiségében.

FOGLALKOZIK:

A nemzetközi kiviteli és behozatali forgalomban úgy vasuton, mint hajón teljesítendő áruszállítások lebonyolításával.

Az összes külföldi nagyobb gőcpontokon, valamint a határállomásokon fennálló telepei útján biztosítja a szállítványoknak a határállomásokon való akadálytalan és közvetlen átmenetét.

Közvetlen díjtételekről, kiviteli és behozatali engedélyekről és a legkedvezőbb szállítási módokról készséggel ad felvilágosítást és felhívásra konkrét ajánlattal szolgál.

Rendszeres gyűjtőforgalmat tart fent a jelentékenyebb külföldi viszonylatokban.

Elvállalja a külföldi rendeltetési kocsirakománya élelmiszereknek és áruküldeményeknek kíséret mellett külön vonatokkal való gyors továbbítását.